

Diplomová práce

**Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze
Petra Dočekalová
2016**

**Vysoká škola
uměleckoprůmyslová v Praze**

**Ateliér Tvorby písma
a typografie**

**Diplomová práce
Písmomalířka Petra Dočekalová**

**Bc. Petra Dočekalová
Praha 2016**

**Vedoucí diplomové práce
doc. ak. mal. Karel Haloun**

**Konzultant diplomové práce
Mgr. Pavla Pauknerová**

**Academy Of Arts, Architecture
And Design In Prague**

**Studio Of Type Design
and Typography**

**Master thesis
Signpainter Petra Dočekalová**

**Bc. Petra Dočekalová
Prague 2016**

**Master Thesis Supervisor
doc. ak. mal. Karel Haloun**

**Master Thesis Consultant
Mgr. Pavla Pauknerová**

Prohlašuji, že jsem byla v souladu se Směrnicí o nakládání s výsledky činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích na VŠUP seznámena s povinností uvést při každé další samostatné prezentaci, výstavě i jiné formě zveřejnění mé diplomové práce skutečnost, že se jedná o školní dílo – praktickou část státní závěrečné zkoušky, které vzniklo ke splnění závěrečné studijní povinnosti na VŠUP v Praze. Zároveň prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s vyznačením všech použitých pramenů a spoluautorství.

V Praze, dne 6. června 2016
Bc. Petra Dočekalová

Tématem této diplomové práce je oživit poměrně mrtvý obor písmomalířiny – stát se skutečným současným písmomalířem, vytvořit a nabídnout nové psací předlohy a zpopularizovat téma písma v ulicích. Pojednává o tom, jakou historii ruční písma mají, v jakém kontextu a juxtapozici se ruční písma nacházejí, jaká je úroveň ručně psaných nápisů, kolik písmařů se ručními písmy dnes zabývá, jak se se skripty zachází a jaké inovace a technologie dnes můžeme použít. Práce se snaží písmomalířské řemeslo znovuoživit tak, že cílem není pouze provádění řemesla, ale i další práce se skriptovými písmy – jejich rozvedení do předloh, skriptových nápisů a digitálních verzí.

The theme of this Master Thesis is to revive a traditional sign painting (this branch is currently quite dead in the Czech Republic) and to become a real signpainter. The goal is to create and offer a contemporary script typefaces and boost the street typography and sign painting craft. The thesis discusses the history of handmade scripts: what context and juxtaposition of script typefaces is mostly used? Where they are located? What is the quality of handwritten inscriptions? How many type designers and origin sign painters are actively working? What innovation and technology can we use today? This master thesis tries to pup up and revitalize the sign painting here, in Prague. The objective is not only the implementation as a contemporary craft, but also other work – development scripts into a writing template, lettering and digitizing.

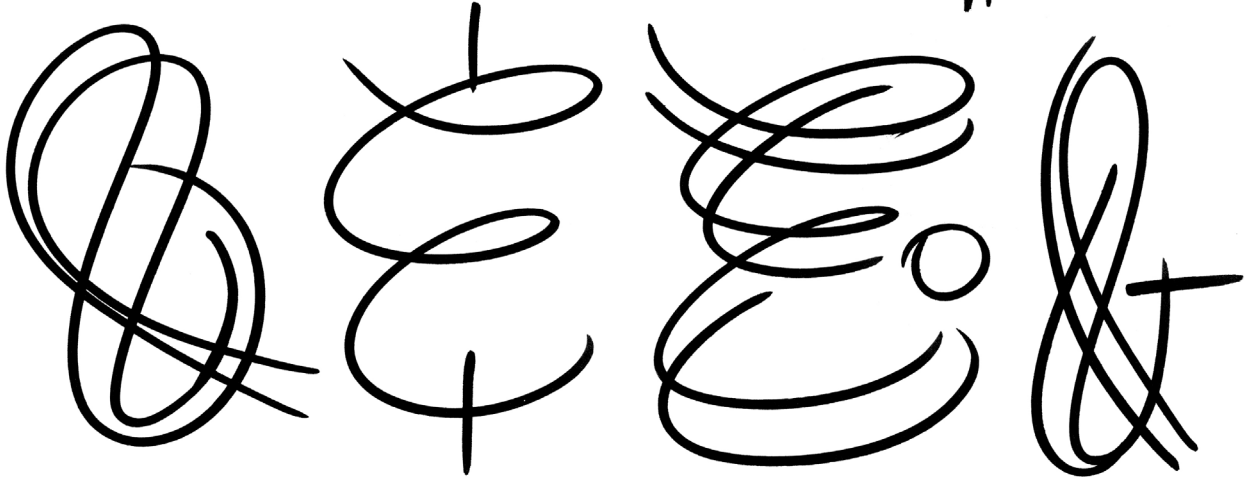
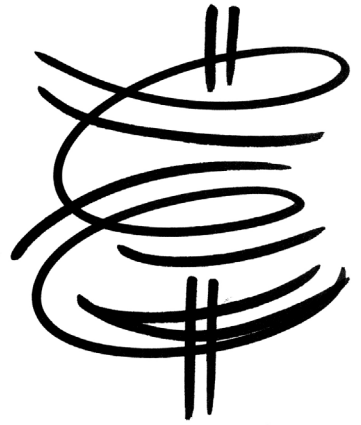
V současnosti jsou na první příčce typografických žebříčků a trendlistů digitální skripty¹. Rozhodla jsem se využít aktuální popularity a poptávky a soustředit ji na odvětví typografie, které bylo minimálně u nás dlouho netknuto: propagační skripty, materiál, který se mi stal bohatým inspiračním zdrojem. Upřela jsem pozornost na dlouhodobě nedostačnou publikační činnost v oblasti aranžérské tvorby a zmapovala publikace, které o písmech a písmomalířích vycházely, hledala, zda můžeme stavět na nějaké lokální tradici. To vše jsem připravila před rokem a uspořádala do publikace *Skripty do výlohy*². Nyní jsem převedla toto téma do praxe a pokusila se daná písma naučit a vytvořit vlastní psací předlohy, které by přinesly současný pohled na toto řemeslo. Pokusila jsem se stát se písmomalířkou.

—

¹ Dle žebříčků vyhlášených anuálně na serverech: myfonts.com, fontshop.com, typographica.com, fonts.com, hypefortype.com, linotype.com, fontspring.com a výsledků zaznamenaných v ateliérovém projektu **Bestsellers**: bestsellers.umprum.cz.

² DOČEKALOVÁ, Petra. *Skripty do výlohy*. 100 s., obr. příl. Praha: Typo 305, 2015.

Kesman

Idaho

2 — Co jsou skripty

Skripty jsou volně psaná nebo kaligrafovaná písma. Základem skriptů je rukopis. Rukopis může být autorský, natrénovaný podle předlohy nebo čistě náhodný. Pod skripty zahrnují všechna písma, která jsou napsána ručně bez pomoci pravítek, kružítek a jakýchkoli pevných předloh, a akt psaní je čistě záznamem rukopisu autora. Skriptová písma, se kterými pracuji ve své práci, jsou propagační skripty a běžný rukopis. Pro přesnost doplňuji výňatek ze Solperovy Klasifikace a klasifikaci podle Indry Kupferschmidové.

SOLPERA, Jan. *Klasifikace typografických písem latinkových*. 32 s. Praha: Revolver Revue, 2009

9.0.0.0. Kaligrafická písma
Vycházejí z kultivovaných kaligrafických skriptů s výraznými rozdíly v tloušťce tahů. Po formální stránce navazují na písma antikvová.

Dělení:

— Kaligrafická dynamická navazují na kaligrafická písma 16. a 17. století. Forma je odvozena z kaligrafie plochým perem postaveným šikmo k účaří.

— Kaligrafická přechodová navazují na kaligrafická písma z konce 17. a začátku 18. století. Je odvozeno z kaligrafie perem postaveným rovnoběžně s účařím.

— Kaligrafické statické navazují na skripty z konce 18. a začátku 19. století. vychází z kaligrafie psané ostrým perem, při které se rozdíl v tloušťce tahů dosahuje změnou tlaku na pružné pero.

— Volně kaligrafované je odvozeno z reklamních skriptů 20. století. Vychází z kaligrafie plochým nebo kulatým štětcem, při které se rozdíl v tloušťce tahů dosahuje jak postavením

kaligrafického nástroje, tak i změnou tlaku na něj.

10.0.0.0.

Volně psaná písma

Vycházejí ze současných rukopisných skriptů. Po formální stránce navazují na písma lineární bezserifová. V tloušťce tahů jsou jen malé rozdíly.

— Volně psané lineární statické je psáno kulatým a tupým nástrojem. Znaky s malými rozdíly v tloušťce tahů mají nediferencovanou šířkovou proporci.

— Volně psané lineární konstruované je psáno kulatým a tupým nástrojem. Šířková proporce není jednotná. Písmové znaky s malými rozdíly v tloušťce tahů vycházejí z geometrické konstrukce.

— Volně psané lineární dynamické je psáno kulatým a tupým nástrojem. Znaky s malými rozdíly v tloušťce tahů mají diferencovanou šířkovou proporcí.

— Volně psaná lineární antikva je psaná kulatým a ostrým nástrojem. Kresba dynamického charakteru se vyznačuje výraznými rozdíly v tloušťce tahů a zdůrazněním začátku a konce tahu.

KUPFERSCHMID, Indra. Volný překlad z webového blogu www.kupferschrift.de

4.1 Kancléřská Italika

Kancléřská Italika, někdy také nazývaná cancellaresca, je zakořeněná v kaligrafii perem se seříznutým hrotem během období renesance. Je založená na kurzívním, nakloněném rukopisu z 15. a 16. století v Itálii, odkud se mu říká Italika. Mistři kaligrafie (např. Arrighi, Palatino, Tagliente ad.) vydávali příručky ke správnému psaní kurzívy. Znaky jsou jen mírně skloněné (nebo kolmé) a psané perem uchopeným v konstantním 30° až 45° úhlu. Kontrast tahů je mírně

modelovaný. Tvarosloví je úzké, někdy s hranatými a ostrými zakončeními znaků, podobně jako Italiky humanistických serifů.

Příklad: Zapf Chancery

4.2 Dynamický skript

Dynamický napojovaný skript je postavený na kaligrafii špičatým perem. Je spojený s barokním a klasicistním obdobím. Vznikl v Anglii ve 2. polovině 17. století a stal se velmi populárním v celé Evropě a Severní Americe díky propagaci mistry písaři (Shelley, Bickham, Snell ad.). Je také nazýván Spencian nebo Copperplate Script. Kontrastu stínování tahů, nebo spíše rozdílu v jejich tloušťce, je dosaženo zvýšením tlaku na psací pero během vedení tahu dolů. Vlasová napojení a horní tahy jsou tenké, sklon je obvykle výrazně ostrý. Výsledkem jsou vysoce kontrastní, úzké a oválné tvary s kulatými napojeními, bohatou kresbou a ornamentální.

Příklad: Snell Roundhand, Künstler Script

4.3 Rukopisné, štětcové

Jedná se o přirozené a uvolněné skripty, které nepřilíží striktně dodržují tradiční kaligrafické předlohy. Mohou být psány různými nástroji a jejich tvarosloví může být svislé či šikmé, napojené nebo uvolněné.

Příklad: Caflisch Script, Brush Script

4.4 Dekorativní

Ozdobné skripty, které napodobují různé psací styly a techniky jsou víc neformální než rukopisná a ručně psaná písma. Mohou být naskicovaná, vyrytá, vystínovaná, stencilová, s vnitřní nebo vnější linií, dekorovaná různými motivy, jejich kresba může být doslova nevyzpytatelná či vytvořená netradičními technikami a postupy (popraskáním, poškrábáním, postavená na geometrických tvarech atd.)

Příklad: Allegro, Futura Script

3 — Co je písmomalířství

Písmomalířství je odvětví aranžérské tvorby. Psaní se učilo povinně na odborných učilištích a přípravných školách, které vychovávaly budoucí číšníky, prodavačky, aranžérky ad. Písmo bylo jednou z mistrovských zkoušek, kterou se mladí lakýrníci, malíři a natěrači museli výborně naučit. Podle předloh se učili psát nejen psací písmo, ale také grotesky a antikvy nebo jiná, geometricky konstruovaná písma. Výkresy musely být popisovány stojatou latinkou redisovým perem, diplomy šňůrkovou kuzívou atoperem. Některé šablony pro stříhy pracovaly i s písmem, které se vystřihne jako šablona a obkreslí nebo přestříkne barvou. Psaní se podobalo pedantskému napodobování tvarů co nejbližších předlohám. Díky takovému zacházení se skripty se spousty šablon proměnily ve své vlastní karikatury a ke svému originálu měly velmi daleko. Vznikala tak řada téměř úpadkových písem, která napodobovala (ve skutečnosti jimi nebyla) písmomalířská písma.

Několik československých autorů, mezi nimi např. Bohumil Lanz, Zdeněk Němeček, Richard Pípal, Jaroslav Jirásek ad., se snažilo publikovat o písmu, propagaci a reklamě seriózní informace. Kvalitní psací vzory se pokoušeli navrhnout i typografové – Oldřich Menhart, Alois Studnička nebo Jaroslav Benda. Ostatní publikace, které vycházely, obsahovaly návody o správném prostrkání meziznakových mezer a držení atopera více než popis jednotlivých písem. Samotní autoři zřídka kreslili vlastní originální skripty, ale vytvářeli precizně provedené předlohy založené na historických zdrojích nebo zahraničních předlohách. Každou učebnici tedy chápeme jako kopii originálu, ve kterém se autor pokusil o vlastní interpretaci ručního

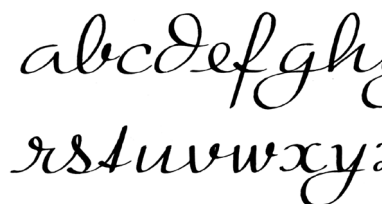
písma, a jeho předloha zůstane jeho vlastním tajemstvím.

Poslední publikace o aranžérských písmech vyšla zhruba před 30 lety. Rozhodla jsem se proto vytvořit sadu nových skriptových písem, která by odpovídala současné době a poptávce vzhledem k podnikům, která tato písma potřebují – nové kavárny, bistra, butiky a drobné obchody s výlohou, kterou je potřeba čitelně a stylově popsat. Logicky, nabídka psacích vzorů, podle kterých by si barista napsal nabídku kávy na křídovou tabuli v bistru, dnes neexistuje, protože a) si barista koupí digitální font, kterým vysadí i logo a veškeré doplňky celého bistra, b) nemá kde sehnat informace a rady, stejně jako neví o nikom, kdo by se tím zabýval a s kým by se poradil c) nemusí, netuší totiž, že na písmu někomu záleží, a podstatné je, že jeho nápis jde přečíst.

Ve většině případů je c) správně. Vrhla jsem se proto na přípravu bohaté sady písem, která by splňovala všechny potřeby aranžérských písem minulosti (estetika, historická předloha, československá tradice), současnosti (rychlost psaní, moderní nástroje, variabilita, trendy) a budoucnosti (snadné osvojení nejen mnou, ale i budoucími writtery, ilustrátory, grafiky, středoškoláky, hipstery, řezníky, kýmkoliv). Rukopis a úroveň psaných nápisů vypovídá o kultuře sociální komunikace stejně jako úroveň řeči.

Písmo pro vystřížení a šablony. Zdroj: *10 moderních abeced pro reklamní nápisy psané i stříhané ve vel. 2 1/2 cm.* Praha: Studio Henrych, 1950.

Šňůrkové písmo. Zdroj: *Písmo v propagaci.* Praha: Merkur, 1974.

Písmo psané redisovým perem. Zdroj: *Zásobník kreslených tvarů a písm.* Praha: Významný osvětový ústav, 1957.

4 — Postup práce

Prvním krokem byla obrovská kresebná a psací příprava. Kromě propagačních skriptů, jako byla původní švihovka, pentlovka a stuhovka, jsem se musela naučit psát různými technikami a chápat strukturu písmových systémů. Pomocí předloh jsem volně překreslovala historická písma, jako např. unciálu, rotundu, anglické moderní skripty, americké reklamní skripty, francouzské coulé a rondé, německé fraktury, textury, včetně rukopisů, které se objevovaly na ulicích, tagy, menu restaurací a rukopisy přátel, a snažila se je uchopit vlastním, odlišným rukopisem. To vše mi sloužilo k natrénování švihů, rychlosti a automatickému psaní znaků. Díky pestrým a naprosto odlišným předlohám jsem si vytvořila pomyslnou sbírku tahů, která funguje jako banka tvarových systémů.

Při psaní jsem střídala různé nástroje a podklady, ověřovala práci s fixy, štětci, dřívky, spreji, atopery, malstokem. K zaznamenání tvarových konstrukcí jsem si vytvořila jednoduché skelety jednotlivých písem. Písmo tedy funguje primárně v kostře, na kterou se navine tah vytvořený příslušným nástrojem. Tvar hrotu definuje sílu tahu a tvar jeho počátečních a koncových tahů.

Ploché rovný hrot umožňuje velmi kontrastní stínování, začátky a konce tahů jsou velmi tenké a ostré. Nejčastěji se plochým perem píše gotické textury a fraktury. Stopa nástroje nevíce odpovídá kaligrafickému hrotu. Skripty psané plochým perem působí elegantně.

Ploché šikmý hrot tvoří plynulejší stínování, začátky a konce tahů jsou příjemně plynulé. Písmo má humanistický charakter a příjemně se čte. Dobře se píše jak v kolmých, tak

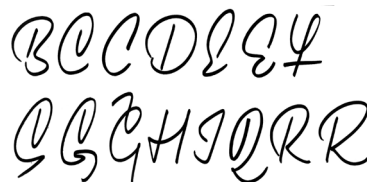
nakloněných verzích. Důležité je dodržet jednoduchost, aby se znaky příliš nezatmavily.

Kulatý hrot tvoří začátky a konce tahů rovnoměrně kulaté. Tah je při pomalém psaní monolineární. Hrotem se dá psát téměř v jakémkoliv úhlu, rychlosti a tučnosti. Je ideální pro drátěnou konstrukci. Přestože je výborně čitelný, je velmi náročné jej natrénovat a dokonale provést.

První natrénované předlohy jsem testovala při realizacích v prostoru, kde se ukázalo, jak je písma potřebné upravit. Následně jsem začala vybírat skripty, kterými píše nejrychleji a bezprostředně. Cca dvacet písem jsem rozpracovala do detailů a soustředila se na jejich tvarosloví v různých velikostech. Snažila jsem se písma podrobovat různým deformacím a efektům. Díky experimentům s psacími nástroji jsem postupně vybrala ideální nástroj a velikost, ve kterém písmo získalo svůj nejpovednější tvar. Pro výslednou prezentaci jsem zvolila čtyři neobvyklá písma, která nenabízí žádná jiná písmomalířská dílna nebo písmolijna, a k těmto předlohám přikreslila i ozdobné varianty, do kterých jsem promítla charakter nevybraných písem.

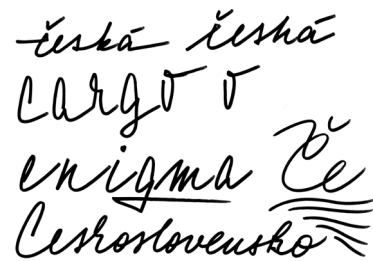
Letteringy a zkoušky tzv. throw-upů (throw-up je styl psaní grafitti).

Nácvik švihovky podle původních vzorů.

Zkoušky italiky.

Nácvik skriptu napojovaného zespodu.

Balík písem pro písmomalíře

Nové předlohy pro ruční písma tvoří čtyři skripty a jeden grotesk. Písma jsou navzájem příbuzná, takže je lze vhodně kombinovat mezi sebou, aniž by byla zaměnitelná. Každé písmo tvoří jednoduchý skelet, který je možné variovat různými způsoby. Kombinací a mutováním jednotlivých skeletů navzájem se může vytvořit neomezené množství nových skriptů, které se můžou dále proměňovat nakloněním, změnou psacího nástroje nebo přidáním zvýrazňujících prvků, a to nejen v digitálním, ale především v ručním provedení, kde jsou limity pro deformaci písma posunuty dál.

Čtveřici skriptů doplňuje dobře čitelný a jednoduchý konstruovaný grotesk. Vychází z předlohy reklamního grotesku 20. století psaného plochým štětcem. Písmo obsahuje pět tučností a alternativní řez se sníženými horizontálními tahy. Písmo vzniklo jako doplněk pro celou sadu o tvary, které se nepodaří nakreslit volnou rukou.

Každý skript má svou ozdobnou variantu. Ozdobné styly zahrnují všechny triky, kterými lze jednotlivé řezy zdůraznit a doladit k dokonalosti. Kromě samotné deformace jednotlivých skriptů, které lze vlastním rukopisem libovolně natahovat, zakulacovat, naklánět, narovnávat, zužovat, rozšiřovat a psát odlišnými nástroji, jsou u písmomalířů nejpoužívanější tyto efekty:

Iniciály — neboli zdůraznění počátečního znaku. Uvolní fantazii a umožní zapojit do jinak umírněného skriptu spoustu vzduchu pomocí swashů a kaligrafie. Swashové iniciály se tvoří protažením chvostů pod/nad znak, nebo se také proplétají s přetažnicemi minusek.

Iniciály většinou nejsou napojené na znaky za nimi nadcházejícími.

Stínování — dotváří iluzi vystupujícího a plastického písma. Má několik úrovní – přes efekt neonových nápisů po zdvojený tah nebo obrysové stínování. Nejčastěji se písmo podkresluje vlastním stínem, který kopíruje hlavní tah a následuje jej v jiném úhlu nebo nástroji. Falešné stínování vytváří iluzi pouhou hrou s formou znaku nebo vnitřním stínováním znaku.

Dvojitý tah — je velmi komplikovaná a ušlechtilá forma kaligrafie, kterou můžeme využít i v běžné písmomalířině. Hlavní tah znaku netvoří jedna linie, ale hned dvě, tři nebo čtyři. Kostra znaku je přizpůsobená komplikované konstrukci, a tudíž vytváří koherentní celek. Výsledek je zdobný a může fungovat samostatně nebo jako iniciála.

GROTESK BOLD

GROTESK SEMIBOLD

GROTESK MEDIUM

GROTESK REGULAR

GROTESK LIGHT

Konstruovaný grotesk

Iniciály

Stínování

Dvojitý tah

A B C D E F G
H I J K L M N
O P Q R S T U
V W X Y Z

A — Úzký skript psaný plochým fixem

Velmi kondenzovaný skript se stejnou šířkovou proporcí všech znaků je výborný pro úzké nápisy, které se musí vejít na co nejmenší možnou plochu. Konstrukce vychází z logiky hůlkových písem. Skript není monolineární, písmo se píše několika rychlými tahy, které rychlostí psaní vytvoří jemné stínování. Vertikální dřívky jsou vedeny shora obloukem, přirozeně podle tvaru dlaně, vodorovné tahy jsou posazeny pod optický střed. Úzký charakter umožňuje písmo protahovat do výšky a změnou síly hrotu fixu nakreslit dostatečně světlé meziznakové mezery i oka uprostřed znaků. Písmo vyniká ve velkých stupních. Dekorační řez má zdvojenou stopu.

Lettering s opačným sklonem.

A — Úzký skript psaný plochým fixem – minusky.

Lettering je možné jakkoliv protahovat.

Lettering s použitím stínování.

A — Úzký skript psaný plochým fixem – číslice.

Předloha z publikace *Písmo v propagaci*. Praha: Merkur, 1974.

A B C D E
F G H I J K
L M N O P
Q R S T U
V W X Y Z

B — Italika psaná zkoseným fixem (mod. pentlovka)

Ideální skript pro dlouhé a jednotné nápisy na tabule, plakáty a velké cenovky. Díky svému oválnému charakteru a jemnému sklonu se dobře a velmi svižně píše, a dává tak písmomalíři spoustu času vymýšlet řadu tvarových obměn. Obsahuje dvě varianty verzálek i číslic – geometrické a kaligrafické. Formálně skript vychází z původní pentlovky. (Pentlovka byl stínovaný skript psaný plochým perem se spodním napojováním.) Má adaptace má větší sklon (11 stupňů), širší proporce (aby byla dostatečně světlá) a sjednocené stínování. Druhý, dekorativní styl má kulaté konce tahů, které jsou dokreslené až na závěr k hotovému písmu.

A B C D
E F G H

Skica italiky plochým perem.

A B C D
E F G H

Skica italiky plochým perem s dokreslenými kulatými konci.

A B C D E
F G H I J K
L M N O P
Q R S T U
V W X Y Z

B — Italika psaná zkoseným fixem (mod. pentlovka) – sada verzálek 02.

BUY

Stopa tahu s kulatým fixem.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

B — Italika psaná zkoseným fixem (mod. pentlovka) – sada číslic 01, 02.

Předloha pentlovky z publikace *Písmo a jeho konstrukce*.
Praha: SNTL, 1960.

Předloha pentlovky z *Měsíčníku lakýrníků ABzet*, 1946.

N H B C
A K R U
L V M U
1 2 3 4 5

Verzátky a číslice písma stínového psaného, t. zv. pentlovka

A B C D E F G
H I J K L M N P
U V S X Y Z

ab c d e f g
h i j k l m n
o p q r s t u
v w x y z

C — Běžný kolmý skript
(mod. švihovka)

Velmi rychlý a kondenzovaný skript, který umožňuje pestré variace ligatur, kontextových, alternativních a tvarových změn. Je navržený pro psaní krátkých sdělení, v menších velikostech pak pro psaní delšího textu. Umožňuje vymýšlet řadu variant – zmenšovat minusky, roztahovat verzálky, protahovat do výšky i šířky, naklánět. Tvarově vychází ze švihovky. (Švihovka bylo nápisové písmo psané nejčastěji rediovým perem nebo dřívkem.) Má švihovka je přizpůsobená vlastnímu rukopisu kvůli rychlosti psaní. Skript je upravený pro dnešní nástroje – fix, propisku, tužku, tak aby byl dostatečně světlý a čitelný. Výborná předloha pro psaní štětcem.

On the Lane.

Lettering štětcem.

Párečky Vháňka!
Uzeniny Juřín He
Noviny Saláty!
Quinoa Griliáš

Lettering fixou.

A B C D E
F G H I J K
L M N O P Q
R S T U V
W X Y Z

C — Běžný kolmý skript
(mod. švihovka) – verzálky.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

C — Běžný kolmý skript
(mod. švihovka) – číslice.

Předloha švihovky z publikace *Písmo ve výkladní skříni*.
Praha: Vydavatelství obchodu, 1962.

Wesůl

Předloha švihovky. Zdroj:
Písmo v propagaci. Praha:
Merkur, 1974.

A B C D E F
G H I J K L
M N O P Q R S
T U V W X Y Z

a b c d

e f g h

i j k l

m n o p

q r s t

u v w x

y z

D — Napojovaný skript
(mod. stuhovka)

Vzdušný a svižný skript, který má téměř elastické vlastnosti. Délka napojení se odvíjí od počtu znaků, což umožňuje variovat délku nápisu podle formátu. Vychází z tzv.

šňůrkového písma neboli stuhovky. (Stuhovka je monolineární skript s jednotným stylem napojení.) Skript lze napojovat shora, ze středu i zespodu znaků. Základem tohoto písma je mřížka – délky napojení by měly být pravidelné, rytmus písma vytváří meziznakové mezery. Charakter tohoto písma jde snadno transformovat změnou nástroje – pokaždé vypadá jinak při psaní plochým, kulatým, špičatým nebo tupým hrotem.

A B C D E
F G H I J K
L M N O P
Q R S T U
V W X Y Z

D — Napojovaný skript
(mod. stuhovka) – verzálky.

Citron

Lettering s tenkým hrotem fixu.

a b c d e f
g h i j k l m
n o p q r s t u

Chill
Out

Lettering se silným hrotem fixu.

Výřad znaků s dlouhým napojením.

Předloha stuhovky z publikace *Písmo a jeho konstrukce*. Praha: SNTL, 1960.

a b c d e f g h i j
m o k p r n r s t
x y ž ů w k á w

V zahraničí se tvorbě skriptových písem věnuje mnoho autorů. Od světově známých typografů, kteří skriptovými písmi psali ještě před nástupem fotosazby v 60. letech a jejich výtvarné předlohy nejsou silný autorský i národnostní charakter, po úzkou komunitu writterů, kteří svými písmi bourají zažitá tabu na poli pouliční typografie. Tito typografové, jako např. John Downer, Timothy Donaldson, Stephen Powers, Ken Barber, Tal Leming, James Edmondson¹ a řada dalších, se věnují praktickému nebo výuce psaní tradičními i současnými skripty, postupy a technikami. Workshopů, na kterých se vyučuje psaní malštokem (dřevěnou podpěrou ruky) a psáčkem (štetec s dlouhým vlasem) rapidně přibývá, ručně psané a malované nápisy jsou trendy a cool. Písmomalířství, které dříve bývalo pouhým pouličním řemeslem, je dnes v zahraničí (především v Americe) vysoce specializovanou, oceňovanou a vyhledávanou disciplínou.

Zatímco v zahraničí je písmomalířství unikátní řemeslo a tradice balancující mezi uměním a komercí, v České republice se žádná renesance tohoto kreativního procesu doposud neodehrála. Písmomalíři, kteří se předlohami a psaní věnovali, již nejsou živí nebo se výuce oboru nevěnují. Typografy, které nadchne estetika písmomalířství, se věnují vlastní tvorbě digitálních skriptů, ale zájem o obor a vzkříšení písmomalířství není cílem jejich tvůrčího zájmu. Je otázkou, zda je u nás pro tento obor místo a dost možností k uplatnění, zájmu autorů, kteří by se písmomalířstvím chtěli živit, a především dostatek pozornosti veřejnosti. Proto bych se ráda o tuto renesanci pokusila – malováním výkladních skříní obchodů, výukou psaní a workshopy, sdílením zdrojů

a vydáváním publikací. Výsledkem diplomové práce je chopení se role současného písmomalíře, který nabízí vlastní adaptaci československých písmových předloh. Projekt budu dále rozvíjet – ráda bych se pokusila zpracovat i další kategorie skriptů, např. historické, krasopisné a kaligrafické, které umožní transformovat znaky do současnosti a spolupracovat s komunitou writterů, typografů a ilustrátorů.

—

¹ John Downer
vimeo.com/96148455

Timothy Donaldson
www.pyespatypeface.com

Stephen Powers — Icy Sign
www.firstandfifteenth.net,
icysigns.tumblr.com

Ken Barber — House Industries
www.houseind.com

Tal Leming — House Industries
www.houseind.com

James Edmondson — Ohno
www.ohnotype.co

Návrh letteringu 1

Návrh letteringu 2

Návrh letteringu 3

BENDA, Jaroslav. *Písmo a nápis*. 16 s., obr. příl. Berlín: Heintze & Blanckertz, 1931.

BERNARD, František, UJLAKI, Jan. *Výklad aby prodával*. 184 s., obr. příl. Praha: Tiskářské a vydavatelské družstvo Československého obchodnictva, 1948.

ČARNOKÝ, Samuel, SINČÁK, Radoslav. *Neona*. 336 s., obr. příl. EAN: 9788097160050. Košice: Samuel Čarnoký, 2014.

HEIMANN, Jim. *All-American Ads of the 50s*. 931 s., obr. příl. Toledo, U.S.A.: Taschen, 2002.

HENRYCH, Josef. *Průbojné aranžování, Abeceda aranžování*. 77 s., obr. příl. Praha: Studio Henrych, 1946.

HENRYCH, Josef. *Písmo: 5 moderních abeced pro reklamní nápisy psané i stříhané ve vel. 4 cm*. 40 s., obr. příl. Praha: Studio Henrych, 1946.

HENRYCH, Josef. *10 moderních abeced pro reklamní nápisy psané i stříhané ve vel. 2½ cm*. 40 s., obr. příl. Praha: Studio Henrych, 1950.

HOUSE INDUSTRIES. *Font Catalog No. 54*. 78 s., obr. příl. Yorklyn, U.S.A.: House Industries, 1997.

JIRÁSEK, Jaroslav. *Písař – rozprava učitele o latince a písmech příbuzných*. 54 s., obr. příl. Praha: Urbánková bibliotéka pedagogická, 1909.

KAPR, Albert. *ABC – Fundament zum rechten Schreiben*. 135 s., obr. příl. Leipzig: Fachbuchverlag, 1958.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Měsíčník lakýrníků ABzet*. Praha: vyd. neuveden, 1946.

KÖRNER, Max. *Das Neue Schriftenbuch*. 40 s., obr. příl. Deutschland: 1949.

KŘÍŽEK J., URBAN, B. S. *Písmo – příručka pro žactvo škol měšťanských, středních a odborných*. 88 s., obr. příl. Praha: Sušický, 1938.

KUBÁT, Josef, STANOVSKÁ, Danuše. *Zásobník kreslených tvarů a písma*. 12 s., 32 tab. Praha: Výumný osvětový ústav, 1957.

MACAS, Alois. *Písmo pro výkladní skříň a krám*. 22 s., 30 tab. Praha: Státní nakladatelství, 1948.

MORAVČÍK, Fridrich. *Zákonnosti tvorby písma*. 110 s., 183 ilu. 9 příl. ISBN: 80-901394-0-X. Bratislava: Pezinok, 1992.

MUZIKA, František. *Krásné písmo ve vývoji latinky I*. 666 s., obr. příl. Praha: SNKLU, 1963

NĚMEČEK, Zdeněk. *Písmo ve výkladní skříni*. 36 s., obr. příl. Praha: Vydavatelství obchodu, 1962.

NĚMEČEK, Zdeněk, LANZ, Bohumil. *Písmo v propagaci*. 308 s., obr. příl. Praha: Merkur, 1974.

ODBORNÁ SKUPINA PROPAGACE. *Propagace aranžování potravin*. 46 s., obr. příl. České Budějovice: Odbočka ČSVTS Potravin, nedatováno.

PÍPAL, Richard. *Písmo a jeho konstrukce*. 24 s., obr. příl. Praha: SNTL, 1960.

RAMBOUSEK, Jan. *Písmo a jeho užití*. 156 s., obr. příl. Praha: Orbis, 1953.

SLEZÁK, Miloš, BRUŽEŇÁK, Jan, DVOŘÍKOVÁ, Hana, ELIŠKA, Jiří. *Písmo ve výtvarné výchově*. 400 s., obr. příl. ISBN: 14-443-85. Praha: SPN, 1985.

STUDNIČKA, Alois. *Bez názvu*. 12 obr. tab. Praha: SČUG Hollar, nedatováno.

SOLO, Dan X. *Script and Cur-sive Alphabets: 100 Complete fonts*. 112 s., obr. příl. ISBN 13: 9780486253060. Dover Original, 1987.

ŠEMBERA, Jan. *Písmo*. 45 s., obr. příl. Brno: Pokorný a spol., 1930.

THOMPSON, Tommy. *Script lettering for artists*. ISBN: 0-486-21311-0. New York: Dover Publications, 1965.

UNKNOWN author. *Moderne Schriften für moderne Läden*. Köln: Neuwied Verlag der Lebensmittel Praxis, 1971.

VYŠKOVSKÁ, Olga, kolektiv. *Aranžování pro prodavače*. 135 s., obr. příl. Praha: SPN, 1969.

—

8 — Film

LEVINE, Faythe, MACON, Sam. *Sign Painters Movie*. Document, 76min. U.S.A.: Radar Studios, 2014
Zdroj: <http://www.signpainter-sfilm.com/#watch>

Pleasure Only
Play On
Aaah

THAI
Special
HOT
SAUCE

Worldwide
Stores by:
Cool!

January
1. 2016

Sierra

Dior

Mike Mike

Quebec

THAI

March

Ky Quebec

Tango
Quebec
Yankee

Sierra

Romeo

A B C C D E
F G H I J K L
M N O P Q R R S T
U V W X Y Z
= " = 4 0 =
1 2 3 4 5 6 7
8 9 10 11 12
13 14 15 16 17 18
19 20 21 22 23 24

unlaan

Price War

Only now

LOOZG
LIFE WITH FUN. WHAT ELSE?

AEROP

WORK
SHOP
Victor